

R.M.I.40

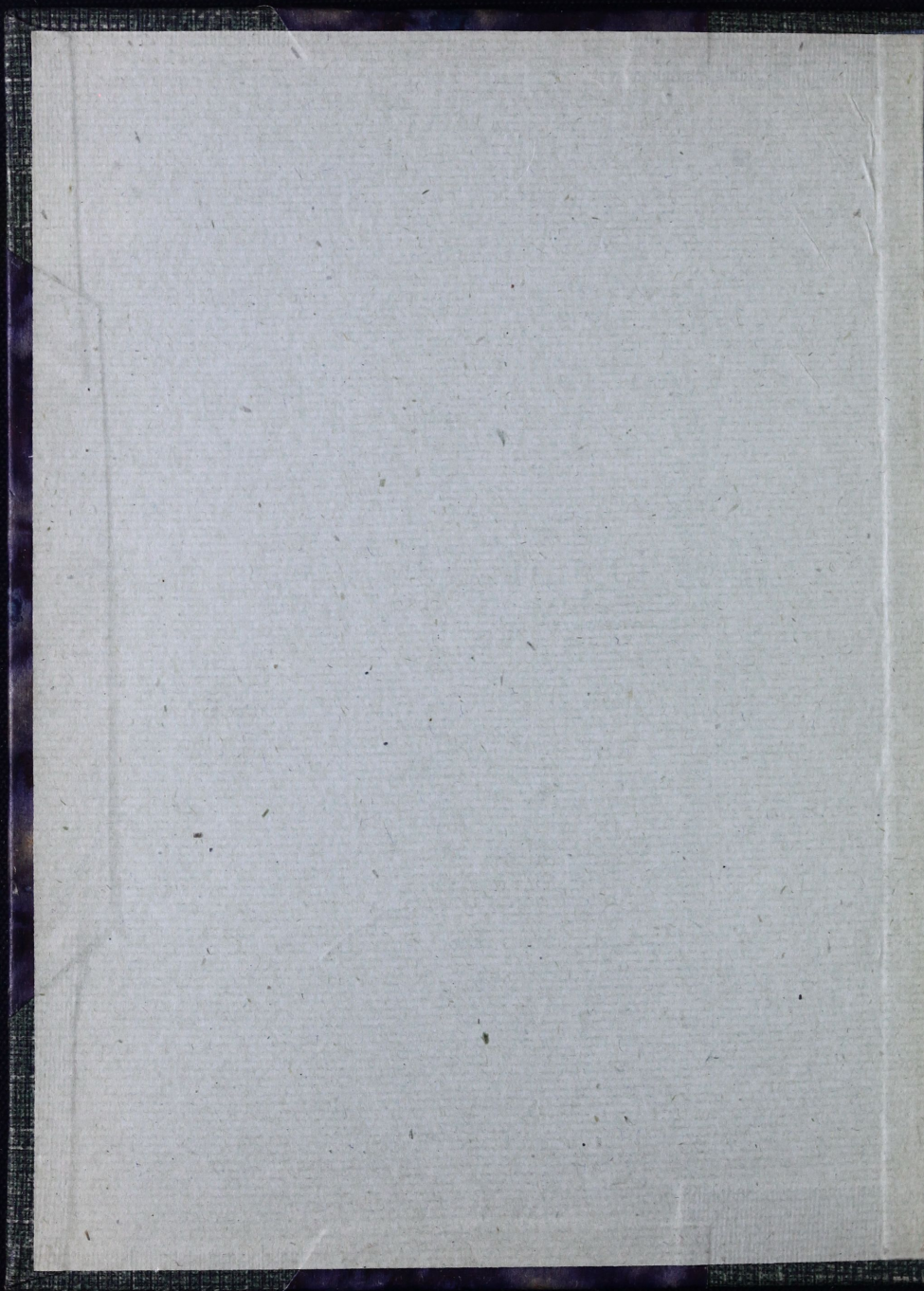
163

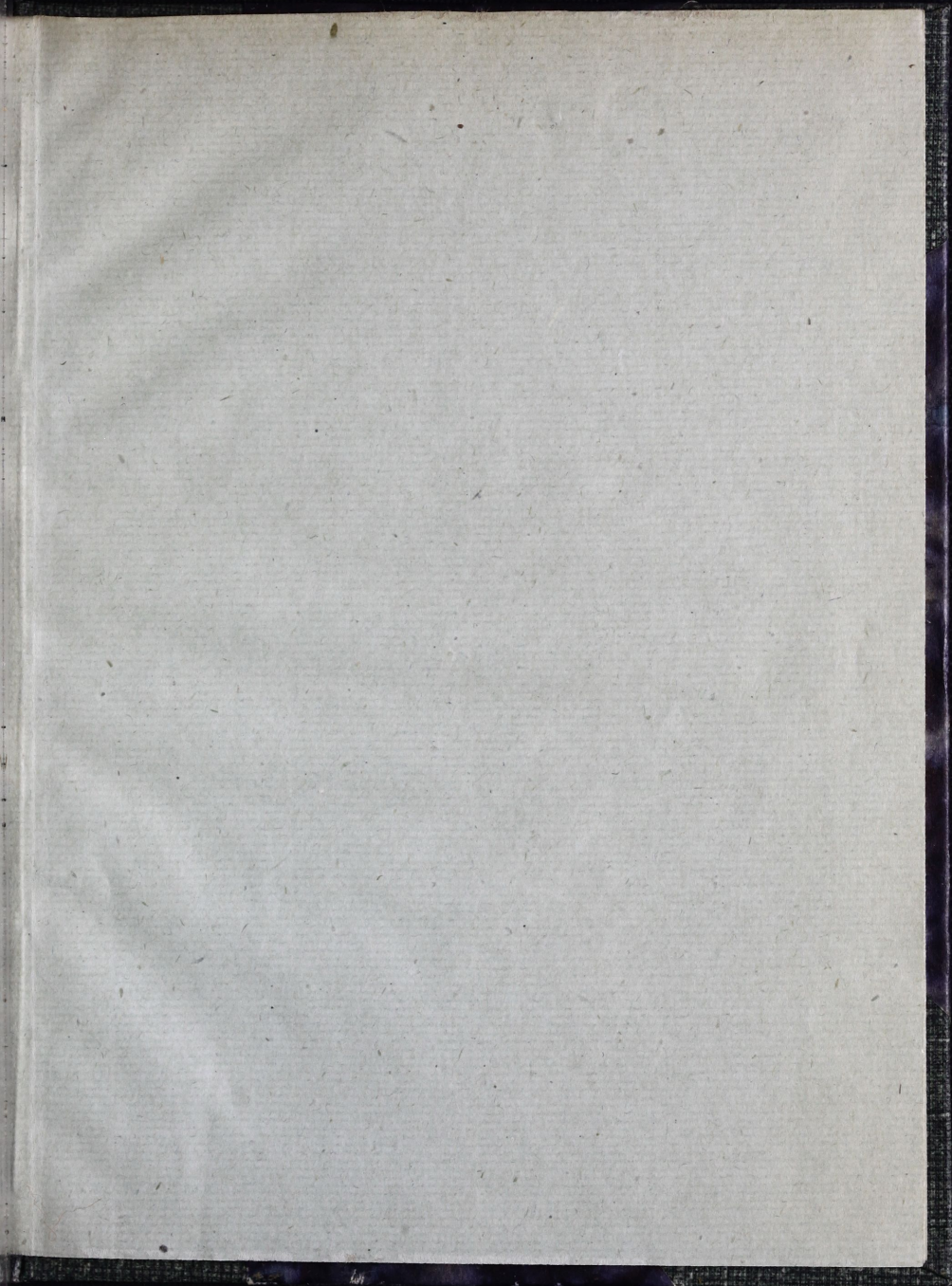
Bogáti
Fazekas Miklós

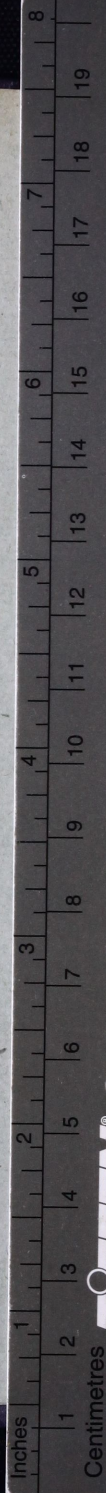
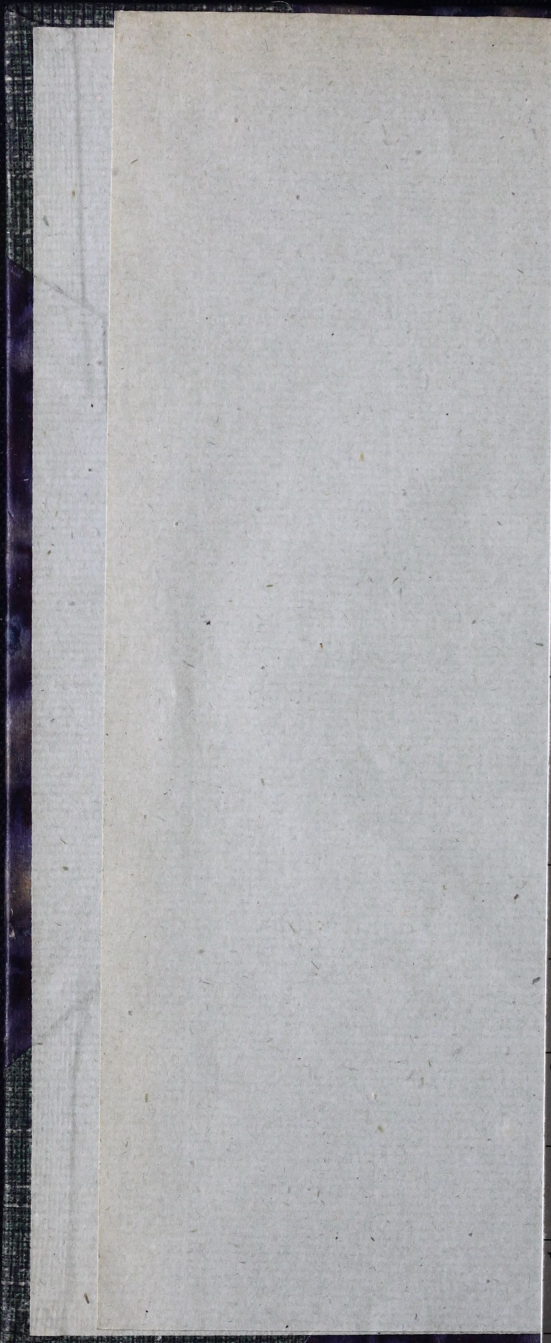
ASPASIA

Kolozsvár

1591

Inches

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

163

a

ASPASIA

ASZSZONY DOLGA

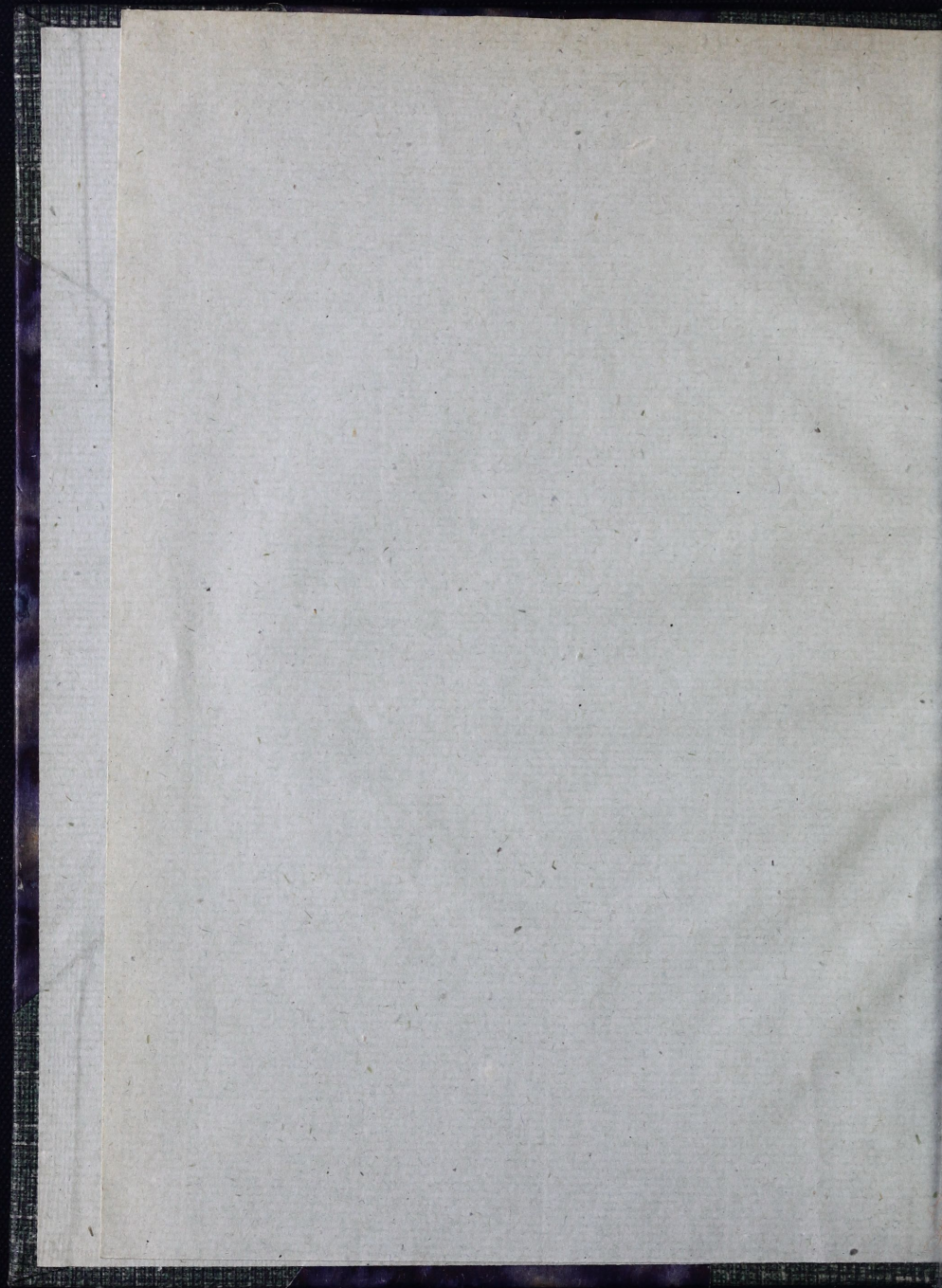
ÉS AZ IO ERKÖLCZV' AS-
SZONYOKNAC TV-
köre.

Az Lucretia notayára.

*Iane, tua Aspasia memorari Forro puella
Nicoleos Figula de gente Bogathius optat.*

NYOMTATTOT COLOS-
uárat az ó Várban. I 5 9 I.
Eftendőben.

163

a

ASPASIA

ASZSZONY DOLGA

ÉS AZ IO ERKÖLCZV AS-
SZONYOKNAC TV-
köre.

Az Lucretia notayára.

*Iane, tua Aspasia memorari Forro puella
Nicoleos Figula de gente Bogathius optat.*

NYOMTATTOT COLOS-
uárat az ó Várban. I 5 9 I.
Eftendőben.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

S Oual látta Isten világon az embert, ki-
nec olly Assont adot, Az ki tisztét tart-
tya a szép semérémel mert nem tud seb
ioságot, Ki az tökéletnél dragább seb
iegy ruhát hűte mellet nem hozot.

Az ortza szép vóltát termetét így tarttya ha-
czak Wrat gondollya, Vagy vagyon hon vagy
nincz, sem előt sem kiuúl tisztét és dolgát tarttya,
Halgato, gyors, serény hazában vgy vigyáz, nem
néz ki mert hon gondgya.

Noha nem hirt keres, de hogy tisztit érti, ter-
mészet sáuat hallya, De azért nem táuúl, han em-
azon forog magát példáyul hadgya, Ioba min-
den Assont meg akar haladni, hóltig ez pallyát
fúttya.

Ez miuel hogy ritka, vagy hogy én nem lát-
tam, nemis illic hogy tudgyam, Mert az jámbor
Assont czak az Wra tudgya tanuságban hallot-
tam, Azért im egy példát Assonyoknac iroc, kit
Görögből oluastam.

Tengeren túl nagy részt kis Asia földét szép
Görög nemzet lakta, Sidóc bomsédgyában Per-
sa kirallyokhoz halgato, adót adà, Hogy Világ
ideye, negyed fel ezerbe teremtés után forga.

Wralkodéc ezkor harmadic Darius, kinec
két kellő fia, Nagyob Artaxerxes, kisebb Cyrus

2
vala, kit igen szeret Attya, Azért Tenger mellett egy néhány Országra tistbe ötet boczátà.

Az tistbe Göröggel magát szerettetè, nagy barátságot szerze, Kit az ő elei meg nem haithatánac, kibe soc nemzet vesze. Az régi Cyrusnac példayára nézue, immár fellyeb tekinte.

Erős Görögekre nézue Attya sèkit Báltya ellen kéuánà. Azért két rokonát kic ötet mint királt nem tisteléc le vágà, Kiért beteg Attya tistből iffiu Cyrust Perfiaba meg hiuà.

Az tistét iól hagyà, sèp sèrelindula, de az Attya meg hala, Báltya sèkben üle, ki feltében Őczèt ottan meg tartoztatà, De Annya kértère az előbbi tistben Cyrust ő is boczátà.

Soc ioual tistelé az Görög nemzetet, kiuel vgy mellé kötè, Hogy minden sèrenczèt tista sèretettel Cyrussal az kéfirte. Artaxerxestőlis valaki iöhete Cyrus mellé sietè.

Parisatis asszony az Annya Cyrusnac, Cyrussal inkább tarttya, Az nagyob fiánac hogy gyanoyát láttya, haragyát is lágzittya, De hogy nem erdemli sèkit nagyob fia, bannya, kit Cyrus tudà.

Asia földében nincz az paráznaság, de egy nec soc házasa. Azért iffiu Cyrus többi közt házassúl Aspasiát hozatà, Kit Annya hogy hozà, sülèsben meg halà, Gyermec áruán marada.

Szegöde

S'egőde Attyánac Hermotimnac ninczen,
mert nagy betegség raita, Mind az által leánt
tistán 's iò erkölcsbe nagy keménnyen fel tartà,
Az leány álmában iò Berenczeyéról, nagy sokszor
azont látà.

Időuel hogy iòue iò középkorában, állán rüt
fómör kele, Kiuel meg rutula, de bánatos Attya,
Oruoshoz leánt viue, De tölle az Oruos három
statert kére, kit ő nem igirhete.

Aspasia ezen keseruesen sira, félre méne le
üle, Tükörét tédére tötte magát nézi, étlen itlan
könyueze, Az nagy sírás vtán vgyan ot aluéc el,
kibe álma meg iòue.

Mint há egy szép Galamb hozza repüllene, ő
álmában est láttya, Galamb ő előtte egy szép ke-
gyessé lön, leánt így vigasztallya, Ne bánkod-
gyál ne fély, Doctornhoz ne meny bár, ne kős í-
rat ortzádra.

Mennyel asfű Rosát tory porrà, kősd azzal
az ortzad meg gyógyittyá, Im hogy fel serkene
leány fót fogadà, à fómőreg el hulla, Már Aspa-
siánac Fochea Várasban, senki nem vala mássa.

Egyéb iofági közt kiuel gazdag vala, Ges-
tenye sinű haya, Nem igyenefen nyúlt, de keuessé
fodros lobago haya sála, Két seme kún álo zo-
moc, kit akkorban világ leg sebnecc tartà.

Meg horgot keüessé de kiczin az orra, szép
rövid az két füle, Sine mint Rosánac, kiért Va-
ras népe őt méltónac neuezte, Az az, piros feyér :
ayaka mind piros, bőre sine mind gyenge.

Ollyan mint az vy Ho, még annális feyérb,
szájában minden foga, És az mit többi közt nem
hagyhatunc aláb, szép lába szép iarása, Gyenge de
szép száua, melly gyönyörűléges régi sir ének
száua.

Rauasf ál sin ninczen semmi az ő testén, mi
nem búklég nem tartya, Mint leány félénec tzi-
rára nincz gondgya mint idegent vtallya, Tud-
gya hogy szerencze és egy gonosf szokás nem ter-
mészet asf hosta.

Az ő szerenczéye annélkülis vékony, iól le-
het asf nem bánnya, De hogy segényül nót, se-
gényen tartatot, az tziífrát sem keuánnya, Ter-
mészetel gazdag, kiuel meg elegút, azra semmit
nem palla.

Reménsége illyen hogy igyis Wrat lel : kel-
lekorba hogy iutà, Hazayat Focheát ellenlég
meg voué, egy Wr ra találá, Három szép leánnyal
az Cyrushoz viué immár hogy vaczorálla.

Intic és oktattyác Asszonyoc az hármát, kie-
vélec el menénec, Feresztéc fel kenéc minden szép
ruhába Görög módon késítéc, Az istiu Cyruf-
nac

nac, magoc mint kellesec, ki ki mint törölkedic.

Fellyeb fellyeb minden az ouét kébiti mint ha piatzra vinné, Mint annyi keritő hogy dragabban adgya ál finnel kene fene, Aspasia asfony nem akar kenődni, mert pokolnac itilé.

Ollyban sem őltozic kit előb nem bokot, mert rab dolognac mongya, Nagy foháskodással Istenét ohayttya, atya neuét kialtya, Hogy ha sauat hallya őltoztetni mint kuruat el adni ne bo czálfa.

Riafrác rongálac vgyan megis veréc azért magát meg hadgya, Az loc finú köntöst nagy nyegue fel veué az fardagalra vona, Az iay nem criben hogy kuruaua tefic, el adgyac igen sira.

Rendel az négy leánt Hopmester be viué, Cyrus előt állatà, Az háрма Cyrusra egyenesen néze, közel álla, mosolyga, Az iouendő éyen semmi bánattyokat csak egyyc sem mutatà.

Ortzayat az földén Aspasia tarttya mert tüzés vgy pirula, Nagy keferues könyuel két szem rakodot, hogy rab mód állapattya, Maga vifeléle mind csak asit mutattya hogy az dolgot állallya.

Paranczollya Cyrus hogy mellé üllyenec, az háрма sőt fogadà, De az szép Fokai Aspasia asfony

6
fony fokà mind ellent tartà, Még nem eròuel is az Hopmester ötet az többihöz állità.

Vgy nyula hozzáyoc Cyrus és fogdofsà és femekben tekinte, Vyokat, állokat, femeket meg nézé tapogatà illeté, Az többi engede, de az lép Fokai Cyrusnac aszt nem tûré.

Elõfer vy hegyiucl Cyrus alig éré, leány nagyot kiáltà, Mint nemes terméset mondgya hogy meg bánnya ha mássor hozzá nyulna, Annál inkább Cyrus az mellyére nyula, kin az leány el fûtà.

Leg ottan az Cyrus az iò termésetet leányba meg ismère, Nemesnec bizonnyal csak az egyget monda leánnac csak aszt hiuc, Az többi város csak piatzra valo, azért tölle el küldé.

Leánt azért Cyrus Feleségül veué, noha töb is vòlt nálla, De egyget is soha sem eléb sem ostan olly keduében nem tartà, Nem ágyas sàmában, de királyné renden ez egyget vòué hozzá.

Az Persác fokàsa hogy soc egyéb ágyas, de csak egy az Királyné, De Görög módra lòn Cyrus házassàga, mert est feletéb fereté, Mert terméset ioua kettò az leányba, hogy lép és iò az este.

Estéuel élt Wra valaha tanaczát fogatta meg nem bánta, Mikor nagy dolgokban Alpasia sà-
uán

uán iffiu Cyrus indula, Egész Görög ország ennac
híret hallà, és nagy esét czodálà. 7

Nem csak két Tenger közt ennac hire tarta,
Perfiábais iutà, Artaxerxes Király öcze szeren-
czéyét, szép neieröl czudálà, Nyiluan hísic im-
már hogy egyéb neyéuel toha Cyrus nem hálà.

Illyen szerenczeyén Aspasia affony ő magát
el sem hiué, Régi loc álmiról mind meg emle-
közéc, Istenénec köööne, Hogy kiczinkoratól illy
gondgyát viselte, éltig érte tisztelé.

Kinczet nagy loc ióual az Attyánac küldé,
gazdag emberré téue, De mind halaláig nagy
mértékletesen minden dolgat viselé, Kit loc Gö-
rög affony Perfiáiackal loc ideig emlite.

Országra böczüllic olly Kööntyút hostac kit
Cyrusnac adánac, Czoda mesterfégén, és drága kö-
műuén az Wrac czudálkoznac, Kit egy néhány
Ország ellen küldettenec ayándékon Cyrusnac.

Latuán az böczúyét ez szép nyakbanvetöt
Aspasiánac síána, Azért ebéd után ő hozzá be mé-
ne és aluà találà, Az drága bonczókat köntös alá
tőué őmaga félre hayla.

El várà czendesen még nem Aspasia almából
fel serkene, Ki hogy Cyrust látà fel vgréc mint
másfor, ottan nyakon ölelé, Mint illic szereté, ker-
dezé befélle, sűuét neki ielenté.

B

Ottan

Ottan Scatulyából az nemes Kőfentyűt Cyrus néki jelenté, Kiuel csak est monda hogy Király leányát vagy Királynét illetve, Azért néked adom, hogy nyakadon viseld kiuel testöd tőd sebbe.

Semmiuel az Asszony magát el nem hiué, csesen így felele, Vgy vagyon nagy semélt és Királynét illet te felleged széptége, Azért te felleged asszonyom Anyádnac Paritatisnac külgye.

Felleged keduére tistesen magamat ez nélkül is viselem, De az mi asszonyom Anyádat illeti, enis néki itillem, En gandom ennélkül feyemet mellyemet hogy néked széppé tegyem.

Igy az mit egyebec most leg inkább kapnac Aspasia meg veté, Mert az öltözetben mindenes szépséget most asszony leány veti, Kit Királyi Wri módnac Aspasia valamiért nem véle.

Gyönyörkedic Cyrus az asszonnac sauián, és ottan meg czokola, De minden beszédét, és egyéb dolgát is az Annjánac meg ira, Az nyakban vetötis, de Aspasiát is Paritatis czudalla.

Vduarban nagy hire az Aspasiának örül az Király annya, Hogy noha fianál az ő iffiu Menye nagy méltóságban vala, De azt az ki Cyrust ez Vilagra hozta magánál iobnac tarttya.

Leuelbeli dolgot azért nagyobb neuen hogy
nem

nem Bonczókat vette, Kiért Aspasiát Parifatis as-
fony fő módon meg tisztelé, Fő ayánde kokat Per-
sia orfágból Aspasiának küldé.

Azokat az Asfony köfőne dicziré de nem
fűklég asf monda, Azért mind Wránac Cyruf-
nac asf küldé hogy hadát azzal tarcza, Elég hogy
te feretz, mert ennel tób marhám nem lehet estis
monda.

Drága izenetén Cyrus czudálkozéc, de nem
csak ő czudállya, Az ki ő termetét és nemes er-
kölcsét és tőkellétét hallya, Soc orfágis hallya,
de már à ferencze imè visfá fordula.

Erős haddal Cyrus nagy titkon késűle Bát-
tya ellen erede, Mert az Királyságra ő magát mel-
tőbnac az Battyánál ismeré, Hada tőbi Görög
vélle Aspasia, Perfiára igy méne.

Gonosf ferenczéuel az Cyrus ot vesfe az as-
fony közbe kele, Kinec híret tudta Artaxerxes
Király, azért meg keresteté, Az kic kötue viuéc
haraggal az Király őket tőmletzre veté.

Erőslen sirattya ő ssep Wrát Cyrust, senki
sua nem foga, Hogy Királytól küldöt drága ssep
ruhákban ő testét feltziffrazza, Kételen öltözéc
kiben minden mongya soha másat nem látta.

Nem késénec vélle Királyhoz be viuéc, kit
Király vgy fereté, Hogy tób házasi köföt fő te-

lelége lón, minden felet emelé, Mindenben ő ked-
vet keresi hogy Cirust véle felejtethné.

Te magad ne törved és búdat feleiczed mert
vgy enis szeretlec, Mint előbbi Wrad, Iót hogy ha
akaroc nagyobra is vihetlec, Nem illic hogy fá-
nyad en ellenséget néz ele arra intlec.

Ez féle befédet soka mind heában Aspasiára
veste, Mert Cyrus szerelme vgy belé oluat vólt hoga
ki nem törölhete, Végre mint bölcz asszony az
Király sáúára idő télue engede.

Buua lón Királynac mert egy kedues iffiu vd-
uarában meg hala, Kinél seb termető világ nagy
réseben Asiában nem vala, Az király kedüere A-
sia orsági fő fő rend ast mind gyazla.

Oly bunac iteléc mindenec hogy senki nem
mér síolni királynac, Sēki vigasztalni sembe lenni
sem mér, sine vestet vduarnac, Harmad nap hogy
muléc erre ám gondgya lón Aspasia assionnac.

Gyáz ruhát von rea tudgya feredőben király
mely vton mēne, Asszony oda mene az vban
meg álla könyueze földre néze, Király est czodál-
lya kérdezi miért iót kire asszony felele.

Azért iöttem kiraly hogy vigastallyalac mert
bánatodat hallom, De ha fellégednec ide iöttem
nehéz meg térek tudō dolgō, Ha penig tetzenéc
az mit iōdra tudoc fellégednec meg mondom.

Tetzie

Tetzic az só 's azért az király mosolyga hogy
assonnac az gödgya, Virág süuet Wra hogy meg
ne fonyazza azért neki est mödgya, Menyé ágyas
házba az meg feredőből meg iő ötet ot varya.

Hogy az feredőből király visssa tere Aspasi-
ához mene, Az meg holt iffiunac kőnteset fel véue
Aspasiára vete, Vgy tetzéc az gyáson az meg holt
kőntese assfont sebnecc ielente.

Im mint ha az hóltat eleuenen látna egy ke-
uesse vidula, Regi fereteti igy esében iuta Alpatia-
ra állà, Kéri hogy igy iőyen gyakorta ő hozzà
meg buua meg lohadna.

Wra sauan iára az bölcz Aspasia kiuel meg
vigasztalà, Kinecc keduét senki sem Anya sem fia
rokona nem találà, Mert az nagy bánatot ő bölcz
besédéuel királyból ki állitta.

Soc io serenczében gonosban igy forgà kiuel
neuet találà, Egész Ásiában és nagy Európában se-
peknecc példát hadgya, Kiert sepnec 's bölcznecc ve-
zetéc neuenis historia est mondgya.

Oka irásomnac hogy mikor tekintém lám
ez világ el veszet, Oly asszonyoc miat kic Wrockal
bunac kit senki le nem űlter, Hogy asszonyom
feiet meg haicza vgy bizzec ha vele vit nagy eset.

Pelda pogánfágban mi az sepnec igy ruha kit
mongyunc méltán sepnec, Mert láttyuc ez világ

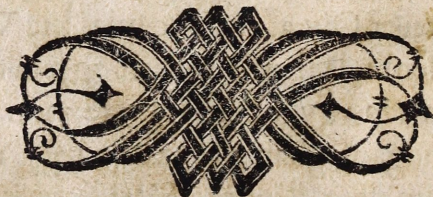
12 az sepre igen úz de tudgyuc aſt keuésnec, Ha egyet egy orſág egy időbé adhat bátor mondgyuc elegnec.

Tudománnya legyen, okos bátor tiſta, az kihez kél ſereſſe, Annac eletére ő tiſtefégere eſét ereyét veſſe, Ha láttya hozza ſér tanácztot aſſonyom Wra mellet ielencze.

Az ſentec példayát ó dolognac tarttyác vagy Pap példánac mondgyác, De én azokbanis hatonlót találóc kic magoc vgy tartottác, Hogy Wrockat 's Iſtent ha meg nem bántottác magoc ſépek nec tudtác.

Túkerül ſépek nec ſent Paló eſt iram S'ekelfölden laktomban, Ezer orſáz vtán az nyoltzuan hetedic vy eſtendő hauaban, Az kinec eſt irám Iſten láſſa ioual aſſonyommal világban.

Az Aſpaſiaról valo ének nec vége.

PSALM. CXXVIII.
AZ ISTEN FÉLÉKRŐL.

13

Odogocazockic Istent félic, És igaz
húttel kic ötet véfic, Paranczolattyát
néki meg őrzic, Kezec munkáját kic
igazán éfic.

Kezec munkáját Isten megáldgya, Eledele-
ket meg saporittya, És életeket meg hofsbabittya,
Az igaz vtra őket igazgattya.

Ó Feleségec hozzayoc illendőc, Házokban
léfnec mint szeptermőbőlőc, Fiai néki hűtben
neuekednec, Ástál körül mint Olay fa vesőc.

Meg álgyon téged az kegyes Isten, És örög-
biczen az igaz hűtben, Hogy te valhassad iduős-
séged Menybé, Tégedet vigyen öröc diczőségbé.

És hogy láthassad fiaidnac fiait, Meg sapo-
roduán minden nemzetléged, És bekefégnec drá-
ga gyümölcsit, Kereftyen népnek hűtben épü-
lését.

Ecképpen áld meg embert az Isten, Ki féli
ötet minden időben, És az ki bizic ő igiretiben,
Támassza léfen az ő életében.

S. David írta est az Soltár könyben, ékesen
mongya fáz hufonnyóltz részében, Mert kelle-
metes Istennel Házaság, Meg koronázza örök
bodogfágba.

12 az fepre igen úz de tudgy
gyet egy orfág egy időbé
elegnec.

Tudománnya legyen
kihez kél beresse, Annac
ereyét vesse, Ha láttya ho
nyom Wra mellet ielencze

Az bentec példayát ó
Pap példánac mondgyác, I
lót találóc kic magoc vgyt
kat 's Istent ha meg nem bá
nec tudtác.

Túkerül fépeknecc ber
földen laktomban, Ezer öt
hetedic vy estendő hauab
Isten lássa ioual asbonyom

Az Aspasiaról valo

PSALM. CXXVIII.
AZ ISTEN FÉLÉKRŐL.

13

Odogocazockic Istent félic, És igaz hűttel kic őtet véfic, Paranczolattját néki meg őrzic, Kezec munkáját kic igazán éfic.

Kezec munkáját Isten megáldgya, Eledeleket meg saporittya, És életeket meg hofsbabittya, Az igaz vtra őket igazgattya.

Ó Feleségeg hozzayoc illendóc, Házokban léfnec mint szeptermő sölóc, Fiai néki hűtben neuekednec, Ástál körül mint Olay fa vesóc.

Meg álgyon téged az kegyes Isten, És örögbiczen az igaz hűtben, Hogy te valhassád iduóséged Menybé, Tégedet vigyen öróc diczőségbé.

És hogy láthassád fiaidnac fiait, Meg saporodúan minden nemzetléged, És békeségnec drága gyúmölcsit, Kereftyen népnek hűtben épülését.

Ecképpen áld meg embert az Isten, Ki féli őtet minden időben, És az ki bizic ő igiretiben, Támaszsa léssen az ő életében.

S. David írta efit az Soltár könyben, ékesen mongya fáz husonnyóltz részében, Mert kellemetes Istennel Házaság, Meg koronázza örök bodogfágba.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Göteborgs universitet
Könnens d. 17. 1788

